

Z Á P I S

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

dne 8. října 2009 od 13:00 hod., Úřad vlády (nábř. E. Beneše 4, místnost 147 - vládní zasedačka)

Přítomní členové Rady: Michael Kocáb (předseda Rady, ministr vlády pro lidská práva), Ing. Jan Litomiský (zmocněnec vlády pro lidská práva a místopředseda Rady), Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), PhDr. Marek Ženíšek (náměstek ministryně spravedlnosti), Mgr. Klára Laurenčíková (náměstkyně ministryně školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Zuzana Gáborová (kancelář Veřejného ochránce práv), MUDr. Atanas I. Belkov (bulharská menšina), Ladislav Furiš (chorvatská menšina), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Irena Kuncová, Irena Nováková (německá menšina), Władysław Niedoba, Michal Chrzastowski (polská menšina), PhDr. Agáta Pilátová (rusínská menšina), Ing. Igor Zolotarev (místopředseda Rady, ruská menšina), PhDr. Radovan Čaplovič, PhMr. et PhDr. Štefan Medzihorský, Mgr. Vladimír Skalský (slovenská menšina), Mgr. Olga Mandová (ukrajinská menšina).

Hosté: JUDr. Tomáš Kraus (židovská komunita), Ing. Duong Viet Dung (vietnamská komunita), Linh Nguyen (vietnamská komunita, stážista v sekretariátu Rady), Mgr. Milan Pešák (radní, Magistrát hl. m. Prahy), PhDr. Václav Appl, (Ministerstvo kultury), Bc. Lucie Špallová (Ministerstvo práce a sociálních věcí).

Sekretariát Rady: Ondřej Klípa, Milan Pospíšil, Eva Holková.

Program

- 1) Personalia:
 - a) Jmenování zástupce za Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí
 - b) Informace o zástupci řecké menšiny v dotační komisi MŠMT (hlasování *per rollam*)
- 2) Informace o dokumentech projednaných vládou:
 - a) Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008
 - b) Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2008
 - c) Komentář České republiky ke Zprávě Výboru expertů pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků ohledně plnění závazků z této Úmluvy Českou republikou (MIN-LANG (2009) 7)
 - d) Akční plán Aliance civilizací v České republice pro roky 2009 – 2010
- 3) Státní rozpočet na rok 2010, dotační programy, aktuální vývoj:
 - a) Resort financí
 - b) Resort kultury
 - c) Resort školství, mládeže a tělovýchovy
 - d) Dotační program „Evropská charta regionálních či menšinových jazyků“
- 4) Informace o analýze národnostně menšinových periodik
- 5) Příprava publikace *Výbory pro národnostní menšiny v kontextu aktuálních potřeb*
- 6) Dotazník pro Radu Evropy – financování národnostních menšin
- 7) Různé

Jednání vedl Michael Kocáb, předseda Rady a ministr pro lidská práva.
Program jednání byl schválen jednomyslně.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Ad 1

M. Kocáb uvedl, že s ustanovením přechodné vlády v květnu letošního roku souvisí jmenování dvou členů Rady, a to za Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo vnitra.

Připomenul dále, že Rada se vedle toho usnesla v červnu t.r. formou usnesení *per rollam* o změně zástupce řecké menšiny ve Výběrové dotační komisi Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Řecká menšina měla díky tomu i svého zástupce při jednání Výběrové dotační komise ve II. kole dotačního výběrového řízení.

Usnesení č. 88:

Dne 4. června 2009 Rada vlády pro národnostní menšiny prostřednictvím elektronické pošty (hlasováním per rollam) vzala na vědomí obměnu člena Výběrové dotační komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy za řeckou menšinu (RNDr. Milan Osladil, který na členství rezignoval, bude nahrazen Mgr. Thomasem Mumulosem).

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE / NEVYJÁDRIL SE
25	0	6

M. Kocáb dále oznámil, že začátkem září zemřela Eva Bajgerová, členka Rady za romskou menšinu. Na jejím pohřbu vedoucí sekretariátu za Radu položil kytku a Rada minutou ticha věnovala čest její památce.

Ad 2

M. Kocáb informoval, že od posledního jednání Rady se vláda zabývala čtyřmi materiály Rady:

- Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008
Dokument byl přijat vládou dne 29. června, přijato usnesení č. 845; všem členům Rady byl rozeslán v papírové podobě, je zveřejněn na webu a kromě toho je k dispozici na CD.

- Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2008
Byla předložena pro informaci vládě na jednání dne 8. června 2009; je přístupná na webu Rady.

- Komentář České republiky ke Zprávě Výboru expertů pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků ohledně plnění závazků z této Úmluvy Českou republikou (MIN-LANG (2009) 7)

Dokument je součástí monitorovacího procesu k Chartě, byl projednán vládou dne 26. srpna t.r., přijato usnesení č. 1060; přeložený byl pak prostřednictvím resortu zahraničních věcí odeslán do Rady Evropy, je též k dispozici na webu.

- Akční plán Aliance civilizací v České republice pro roky 2009 – 2010

Tento dokument prezentoval O. Klípa, který uvedl, že materiál byl vzat na vědomí vládou dne 29. září 2009 a bylo přijato usnesení č. 1235.

Dále zmínil, že Aliance civilizací je iniciativa pro mezikulturní a mezináboženský dialog pod patronátem OSN a vznikla v roce 2005 z podnětu Španělska a Turecka. Hlavním motivem pro její vytvoření bylo podpořit porozumění a respekt mezi odlišnými společnostmi – především mezi muslimským a západním světem - přes jejich kulturní a náboženské různosti, a přispět tak ke zmírnění napětí, které trápí mnoho regionů světa. Volné sdružení tzv. Skupinu přátel

Aliance civilizací tvoří více než 80 členských států OSN, včetně všech členských států Evropské unie, a mezinárodních organizací. Česká republika se stala jejím členem v lednu 2008. Skupina zajišťuje aplikaci doporučení Skupiny vysoce postavených osobností prostřednictvím mezinárodního společenství jako celku, stejně jako aplikaci Akčního plánu navrženého zvláštním představitelem pro Alianci civilizací Jorgem Sampaio.

Pod záštitou generálního tajemníka OSN Kofiho Annana byla v roce 2005 vytvořena Skupina dvaceti vysoce postavených osobností. Skupina prezentovala v listopadu 2006 v Istanbulu zprávu analyzující kořeny polarizace mezi společenstvími a kulturami a navrhuje praktický akční program k řešení těchto problémů, ve kterém identifikovala čtyři oblasti důležité při snižování napětí mezi jednotlivými kulturami: vzdělávání, mládež, média a migrace.

V dubnu 2007 jmenoval generální tajemník OSN Ban Ki-moon bývalého portugalského prezidenta Jorge Sampaia zvláštním představitelem pro Alianci civilizací. Jorge Sampaio vyzval členy Skupiny přátel, aby vytvořily národní plány v duchu hodnot a cílů Aliance a stanovily národního koordinátora, který bude za danou oblast odpovědný.

Česká republika jej již stanovila, je jím vedoucí sekretariátu Rady, a rozhodla o aktivním zapojení do této iniciativy, stejně jako vytvoření svého akčního plánu. Akční plán Aliance civilizací v České republice na roky 2009 a 2010 byl dne 29. září 2009 projednán a vzat na vědomí vládou. Mimo jiné si klade za cíl využít stávající konzultační a poradní mechanismy pro národnostní menšiny k řešení aktuálních společenských otázek týkajících se témat Aliance civilizací. V návaznosti na to byl vytvořen informační a metodický průvodce pro výbory pro národnostní menšiny (viz níže). Dalšími cíli, které si Česká republika předsevzala ve svém Akčním plánu, je především zkvalitnění komunikace mezi orgány veřejné správy navzájem a mezi nimi a náboženskými/etnickými menšinami. Prvním krokem ke zlepšení informovanosti je zveřejnění Akčního plánu, který obsahuje rozsáhlý seznam aktivit orgánů státní správy a neziskových organizací souvisejících s Aliancí civilizací, na webových stránkách Rady.¹ Žádné nové programy se však Akčním plánem nezřizují. Jako platforma pro určování hlavních směrů dalšího postupu jsem v této věci svolal poradní skupinu SOPPRAN (Stálý odborný panel proti rasismu a násilí a pro mezináboženský dialog), která se nedávno sešla na svém již druhém jednání. Jako výhrady k Alianci uvedl možnou duplicitu s dalšími aktivitami Spojených národů a pohled na dodržování lidských práv v muslimských zemích. M. Kocáb jej doplnil, že dosud převládá „silový“ pohled na problém vztahů křesťanů a muslimů, ten se na platformě Aliance výrazně změnil. Ocenil, že tuto agendu převzala Rada.

Ad 3

M. Kocáb požádal zástupce resortů o přednesení aktuální informace o dotačních programech.

J. Málek sdělil, že nový návrh zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010 včetně rozpočtové dokumentace schválila vláda dne 29. září t.r. (usnesením č. 1232). Snížení rozpočtovaných částek na všechny dotační programy se pohybuje v rozmezí 5 – 20 %. Konečnou zodpovědností resortů je, jaké částky na ten který dotační program poskytne. Návrh zákona byl předložen 30. září t.r. do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.² Obecně prognózy o finanční krizi jsou ještě hodně nejisté, pokud jde o krácení, možná že v příštích letech bude citelnější. Vláda se snaží udržet schodek státního rozpočtu v letošním roce na 160 mld. Kč. M. Kocáb připomněl, že i k takto sestavenému rozpočtu byla vznesena ze strany Evropské komise kritika. Na to J. Málek zdůraznil, že definitivní verze zákona je na Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

¹ <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/akcni-plan-aliance-civilizaci-v-ceske-republice-pro-roky-2009---2010-62385/>

² pozn. sekr.: tisk 913/0 (<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=5&ct=913&ct1=0>)

Jako další ze zástupců resortů vystoupil V. Appl, který uvedl, že Výběrové řízení na dotační program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin bylo již vyhlášeno.³ Zmínil jednání Výboru pro dotační politiku dne 6. května 2009, které se konalo na popud Rady a mělo pomoci rozklíčovat priority v dotačních programech na podporu příslušníků národnostních menšin. Upozornil na dílčí změny ve formuláři projektu a na datum uzávěrky dne 27. listopadu t.r. Celková výše dotace na program činí 9 524 tis. Kč, což znamená poměrně malé krácení. V souvislosti s tím vznesl otázku, zda není čas na přechod k podpoře globálních projektů a ponechání těch lokálních na podporu ze strany obcí a krajů.

Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin bude vyhlášen pravděpodobně v polovině listopadu t.r. Celková výše dotace, jak je uvedena ve vládním návrhu státního rozpočtu, je 28 580 tis. Kč. M. Kocáb ocenil, že resort kultury ponechal krácení na dané výši.

K. Laurenčíková za resort školství, mládeže a tělovýchovy informovala, že v letoším roce se výběrové dotační řízení v programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy uskutečnilo ve dvou kolech, přičemž byl zaznamenán nárůst počtu projektů i jejich kvality. Ocenila spolupráci sekretariátu Rady při propagaci programu. Pro příští rok se počítá s celkovou částkou 18 317 tis. Kč.

M. Pospíšil informoval o jednání Výboru pro dotační politiku dne 4. června t.r. a doplnil jeho závěry stran programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin a programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy (viz usnesení Rady).

V rozpravě V. Skalský poděkoval resortům a sekretariátu Rady za úsilí při zachování dotačních programů.

M. Kocáb oznámil, že v rámci Sekce lidských práv se připravuje od příštího roku vyhlášení dotačního programu Podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Předpokládá se, že bude vyhlášen již v listopadu t. r. s možností předkládat projekty pravděpodobně do 4. ledna 2010.

Tematickými okruhy bude podpora romštiny, slovenštiny, polštiny a němčiny v oblasti:

- A) Vzdělávací aktivity na všech vzdělávacích stupních nad rámec standardního vyučování, které se zaměřují na výuku menšinového jazyka nebo v něm probíhají.
- B) Kvantitativní a kvalitativní analýzy zaměřené na výzkum užívání menšinových jazyků, indikaci oblastí jejich podpory a návrhy forem této podpory.
- C) Podpora užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích.

V rozpravě jej doplnil O. Klípa, s tím, že jde o finanční zdroj, který byl dosud používán v Moravskoslezském kraji na instalaci dvojjazyčných názvů. Prostředky byly ve velké míře nevyužity a vráceny do státního rozpočtu, proto bylo rozhodnuto o rozšíření programu na účelnou implementaci jazykové Charty, a to především s ohledem na ostatní jazyky zahrnuté pod ochranu Chartou, tedy němčinu, romštinu a slovenštinu. Na dotaz W. Niedoby uvedl, že podpora instalace dvojjazyčných názvů zůstala zachována, půjde pouze o pozměněný mechanismus podávání projektů na Úřad vlády, nikoliv na Moravskoslezský kraj. Existenci programu ocenil V. Skalský, který zmínil, že již při ratifikaci Charty podobný návrh slovenská menšina vznesla. C. Walek připomenul, že půjde o standardní dotační program, kdy hlavním kritériem úspěšnosti bude kvalita projektů. O. Klípa při té příležitosti informoval, že existence programu je zásluhou právě náměstka C. Waleka.

³ Pozn. sekr.: členové Rady dostali o tom informaci elektronickou poštou několik hodin před jednáním Rady.

D. Pawlitová se otázala, zda program bude směřován i na použití pro mzdové prostředky romským pedagogickým asistentům, na což reagoval M. Pospíšil tím, že na tyto účely jsou prostředky jinde, v rozpočtové kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Doplnila jej K. Laurenčíková informací, že v resortu bude pro toto vyčleněno 100 mil. Kč, oproti dosavadním 70 mil. Kč, s tím, že ještě bude pravděpodobně k dispozici rezerva ve výši 10 mil. Kč. Změna bude rovněž v tom, že prostředky budou na celý školní rok. K tomu upozornil M. Kocáb, že otázka víceletého financování je jeho prioritou pro příští období.

Usnesení č. 89:

Rada bere na vědomí informaci o dotačních programech; ohledně dotačního programu Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin navrhuje ministru kultury toto pořadí priorit: Umělecké aktivity, Kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, Multietnické kulturní akce, Ediční činnost, dokumentace národnostní kultury.

Ohledně dotačního programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin se přidává k návrhu Výboru pro dotační politiku, tj. ke snížení nákladovosti periodik prostřednictvím technických parametrů jednotlivých projektů/časopisů.

V dotačním programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin se rovněž připojuje k návrhu Výboru pro dotační politiku, a to především hledat úspory v položkách „platy manažerů“, „vybavení výpočetní technikou“ a „tisk publikací“.

Hlasování :

ANO	NE	ZDRŽEL SE
21	0	0

Ad 4

M. Kocáb informoval, že od srpna t.r. probíhá Analýza periodik vydávaných organizacemi národnostních menšin, na které je poskytována dotace ze státního rozpočtu, o níž byl již začátkem července informován Výbor pro dotační politiku. Připomněl, že tato akce byla naposledy uskutečněna před deseti lety. Její výsledky budou prezentovány ve Zprávě o situaci národnostních menšin za rok 2009 a budou rozeslány oficiální cestou poskytovatelům dotace. O. Klípa uvedl, že realizátorem analýzy jsou občanské sdružení Media 007, zabývající se monitoringem médií, ve spolupráci s pracovníky Filosofické fakulty UK. Je s nimi ve spojení a poslal o tom již informaci členům Rady za národnostní menšiny. Bezprostředním popudem pro analýzu byla negativní reakce na obsah jednoho časopisu. Sekretariát Rady nemá pravomoc zabývat se touto záležitostí, proto navrhl Výboru pro dotační politiku uvedený postup. I. Zolotarev uvítal tento nápad, s tím, že v první řadě bude nápomocna samotným vydavatelům národnostně menšinových periodik. Považuje za vhodné, aby realizátoři měli možnost přímého jednání s vydavateli.

Ad 5

M. Kocáb oznámil, že publikace *Výbory pro národnostní menšiny v kontextu aktuálních potřeb* byla připravena na základě poznatků ze Zprávy o situaci národnostních menšin a na základě kontaktů s některými obecními zastupitelstvy. Pracovní verze dokumentu byla konzultována na jednání Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy a dopracována pracovníky sekretariátu podle doporučení Výboru. Brožurka bude rozeslána obcím, jež mají ze zákona povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. Vzhledem k informačnímu charakteru brožury a nutnosti implementovat Akční plán Aliance civilizací pro Českou republiku ještě tento rok, nedoporučil touto věcí dále Radu zaměstnávat. Uvedl, že výbory

jsou klíčem k úspěchu, přičemž svoji roli často neplní. Proto jakoukoliv pomoc v této věci považuje za významnou. O. Klípa tento počin označil za jeden z prvních výsledků Akčního plánu Aliance civilizací. Konkrétně jde o agendu cizineckých komunit v obcích, kdy výbory tuto mohou převzít, aniž by se zasahovalo do institutu členů výboru a jeho původního poslání. Definitivní verzi brožury členové Rady samozřejmě obratem obdrží. V rozpravě dále upozornil Š. Medzihorský na skutečnost, že obce všeobecně o existenci výboru nestojí. V. Skalský se v této souvislosti otázel na možnou novelizaci zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve smyslu doplnění o sankce při nečinnosti obce. Na to namítl C. Walek, že poslanci jsou většinou zároveň zastupiteli v obcích, novelizace v tomto duchu by nebyla reálná. O. Klípa připomněl návrh novelizace uvedeného zákona, který publikovala Rada ve Zprávě o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2008. Ten použije Ministerstvo vnitra v souladu s usnesením ke Zprávě. Vysvětlil, že účelem brožury je pozitivně motivovat obecní zastupitelstva k řešení aktuálních potřeb, kdy příslušníci národnostních menšin necítí potřebu (či nemají energii) vystupovat na veřejnosti jako menšina, a v obci přebývá početná komunita imigrantů. Situaci ilustrovali D.V. Dung a I. Nováková na příkladu města Chomutov.

Ad 6

M. Kocáb uvedl, že Dotazník pro Radu Evropy o financování národnostních menšin je další iniciativou Rady Evropy, Výboru expertů na otázky národnostních menšin. Odpovědi na 12 zaslaných otázek vypracoval sekretariát Rady, připomínky zaslali zástupci Ministerstev financí, kultury a školství, mládeže a tělovýchovy. Možnost vyjádřit se k nim měl i předseda výboru pro dotační politiku. Dokument, přeložený do angličtiny, byl zaslán sekretariátu Rámcové úmluvy na ochranu národnostních menšin a ze všech informací členských států, které odpovědí na dotazník, bude vyhotovena studie na dané téma. Bude k dispozici v angličtině a posléze v češtině, budou-li k dispozici finanční prostředky.

Ad 7

→ Pracovní skupina pro odškodnění organizací Beskyd Śląski a Macierz Szkolna

O. Klípa informoval o tom, že skupina by měla být ustanovena podle čl. 7 statutu Rady. Jejím účelem bude zkoumat okolnosti vyvlastnění majetku, který před druhou světovou válkou náležel zmíněným organizacím, a hledat způsoby alespoň částečné nápravy této situace. První jednání pracovní skupiny se předpokládá ještě tento rok, až bude definitivně potvrzeno členství oslovených expertů na tuto problematiku (profesoři R. Petráš a J. Kuklík z Právnické fakulty UK). T. Kraus nabídl pro tuto záležitost vlastní expertízu Federace židovských obcí, která vznikla ve spolupráci s J. Kuklíkem).

→ Zástupce ruské menšiny ve Výběrové dotační komisi Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

I. Zolotarev požádal Radu (dopisem ze dne 7. října t.r.) o změnu zástupce ruské menšiny ve Výběrové dotační komisi MŠMT na dotační program Vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Za dosavadní členku Tatjanu Pergler z pracovních důvodů navrhuje občanské sdružení Ing. Xenii Dobushevu. Jmenovaná aktivně pracuje v několika organizacích a zná danou problematiku.

Usnesení č. 90:

Rada bere na vědomí návrh změny člena za ruskou menšinu ve Výběrové dotační komisi MŠMT na dotační program Vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy tak, jak ji prezentoval místopředseda Rady, Igor Zolotarev.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
21	0	0

→ Otázka názvu hydronyma Olše/Olza

O. Klípa poukázal na aktivitu sekretariátu Rady v této věci. Ten obdržel vyrozumění Ministerstva vnitra, které možnost změny názvu na původní nedoporučuje, a to z finančních důvodů. Na rozdíl od minulých argumentací resortu se v nynějším návrhu žádný jiný důvod komplikující změnu názvu nevyskytuje, což lze považovat za pokrok. Vzhledem k tomu, že stran hydronym existují mezinárodně uznávaná doporučení, považuje za vhodné o změnu usilovat. M. Chrzastowski se ovšem k návrhu vylovil skepticky, situace se prý pouze cyklicky opakuje. M. Kocáb nabídl osobní angažmá na ministerské úrovni v této otázce

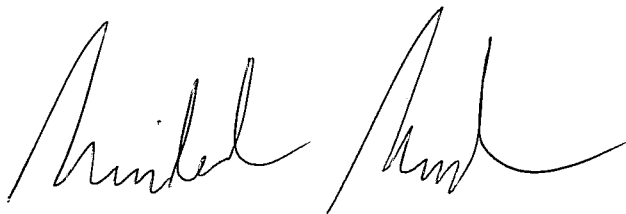
→ Minulé jednání Rady: otázka extremismu a manuálu pro obce (ed. Ministerstvo vnitra), expertíza ohledně etnických dat

I. Zolotarev připomenul tyto záležitosti na základě minulého jednání.⁴ K tomu se vyjádřil M. Kocáb, s tím, že avizoval editaci interaktivní mapy zachycující projevy extremismu a rasového násilí. Dotázal se rovněž na dostupnost expertízy o etnických datech. M. Pospíšil informoval, že ta je dostupná na webu Rady.⁵

→ Instalace památníku sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích

I.A. Belkov informoval Radu o slavnostním otevření památníku sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích v květnu t.r., díky finanční podpoře bulharské vlády.

O. Klípa avizoval, že příští jednání Rady bude **8. prosince 2009 od 13:00 hod.**, opět ve vládní zasedačce ve Strakově akademii.

Michael Kocáb

ministr vlády pro lidská práva,
předseda Rady

Zpracovali Pospíšil, Klípa

⁴ Pozn. sekr.: Ministerstvo vnitra manuál vydalo v červnu 2009, je od 22. června 2009 ke stažení na webu Rady <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/manual-pro-obce-k-pravu-shromazdovacimu-59489/>

⁵ http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/jednani-rady/priloha_scitani_lidu_1.pdf